

Ἐκ τούτου ἦτον κάθυγρον τοῦ γέροντος τὸ ὄμμα,
Ὅποταν εἶδε πίπτουσαν τὴν στήλην εἰς τὸ χῶμα...

ΣΤ'.

Παρήλθε νύξ, κ' εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ὀλυμπίου πάλιν
Ἐργάτας βλέπων, πλὴν φαιδρῶν καὶ ὄχι τεθλιμμένων·
Διότι στήλην καθὼς χθές δὲν θὰ κρημνίσουν ἄλλην.
Τοὺς θεωρῶ εἰς μάρμαρον ἐπάνω ὑψωμένους
Ὅπερ στεγάζει κορυφὰς δῶμα κίωνων... Ποία
Εἰς τοῦ ναοῦ τὴν κορυφὴν τοὺς ἔφευγεν αἰτία;
Οἰκίσκον κτίζουσιν ἐπ' αὐτοῦ εὐρύτερον μνημεῖον
Καὶ ἀνασύρουσιν κόφινον δι' ἰσχυροῦ σχοίνου,
Ὅν ἄλλοι κάτωθεν πληροῦν μὲ λίθους· ὅμως δῶμα
Τίς κτίζει ἀνωθεν τῆς γῆς κ' εἰς τ' ἄστρα θέτει
χῶμα;

Τίς τοῦ Διὸς τὸν αἰτὸν ἐφθόνησε καὶ θέλει
Νὰ ἦναι κατοικία του ἢ τάφος ἢ νεφέλη;...
Εἰς, ὅστις ἦτον ἄξιός ἐκεῖ νὰ κατοικήσῃ
Καὶ ἄνω, ὑπερβεντῆς γῆς, τοὺς ὀφθαλμοὺς νὰ κλείσῃ!
Τίς;... ὁ ἐκεῖ καθήμενος κ' ἐπισκοπῶν Δερβίσης·
Ἀλλόκοτον! τὰς ἱεράς τοῦ γένους ἀναμνήσεις,
Ναοῦ μεγάλου λείψανα περιλαλήτων χρόνων,
Εἰς τοῦ προφήτου ἱερεὺς μοχθεῖ νὰ σώσῃ μόνον,
Κ' ἢ Δύσις ἢ μέγιστος, νυκτὸς ζοφωδεστέρα,
Συντριβεῖ, κλέπτει καὶ συλεῖ τὰ ἱερά τεμένη!
Κρύπτει ὁ κλέπτης τὸ κλαπέτ, κ' ἢ Δύσις θρυσυτέρα
Καὶ τοῦ ληστοῦ εἰσέτι,
Ἐντὸς μουσειῶν κ' ὑπὸ φῶς τὰ κλοπιμαῖα θέτει...
Εἶν' ἰσχυρά· κ' εἶναι βαρὺς τῆς γλώσσης τῆς ὀνόσας·
Τίς νὰ τὰ λάβῃ δύναται ἀπὸ αὐτῆς; — Ὁ χρόνος!

Τὸ ἔργον ἤδη ἔληξε καὶ κλίμαξ ἐκ σχοίνου
Φέρεται πρὸς τὸν νεόδμητον οἰκίσκον ἀκινδύνως.
Πρῶτον εἰσῆλθεν εἰς αὐτὸν τὸ φῶς, φαιδρῶν ἡλίου
Καὶ ὁ Δερβίσης δευτέρον· μετὰ τὸ φῶς ἐκεῖνος...
Καὶ δὲν κατῆλθεν ἡ νεκρὸς... Ἐκεῖ πᾶσαν πρωΐαν,

(1) Πολλοὶ θὰ τὸν ἐνθυμοῦνται· πρὸ τινῶν μόλις ἐπῶν τὰ
ἐρείπια τοῦ οἰκίσκου τούτου κατηραρίσθησαν διαταγῇ τῆς
Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρίας. Εἶχεν ἐκπληρώσει τὴν εὐσεβῆ
ἐντολήν του. Α. Π.

Σπυρίδ' ἀπὸ τὸ ὑψηλὸν αὐτοῦ ἔκρεμα δῶμα
Κ' ὕδατος πλήρη ἔθετον ἐντὸς αὐτοῦ ὕδριαν,
Ἐλαιον, ἄρτον, καὶ τινὰς ξηροὺς καρποὺς ἀκόμα.
Καὶ δὲν ἐτόλμησ' ὁ θρασὺς Σατράπης νὰ κρημνίσῃ
Τὰς στήλας πλεόν· ἱερός ὁ χῶρος κατεστάθη·
Ἐφώθ' εἰς οἶκον τοῦ Θεοῦ ὁ οἶκος τοῦ Δερβίσης·
Ἐως ἐκεῖ δὲν ἔφθανεν ἡ βέβηλος του σπάθη!
Ὡ, ἱερά ἐπίνοια, ἰδέα τρισάγια,
Κ' ἔσχοτος ἀφοσίωσις ἀνδρὸς ἡμιθαυμάτου·
Ἐνόσω ἴστατ' ὁ ναὸς καὶ στήλη αὐτοῦ μία,
Ἐνόσω μένει τμήμα ἐν ἐκ τοῦ σεπτοῦ μαρμάρου,
Εἰς Ἑλλήν, εἰς ἀλλόφυλος καὶ μία λύρα μόνον,
Θ' ἀρωματίζῃ τὴν σειρὰν ἀτελευτήτων χρόνων,
Κ' ἢ μνήμη, ἀνω τῶν στηλῶν, εἰς ἄσμα θὰ τονίσῃ
Τὴν αὐταπάρνησιν αὐτῆν τοῦ γέροντος Δερβίσης!
Ὡ, ναί· τίς ἀφοσίωσις, τίς ταύτης ὑπερέχει,
Καὶ τίς μὲ τὸν Ὀθωμανὸν θὰ μετρηθῆ ἐκεῖνος;
Ἄλλομονον· ἐφάμιλλον ὁ γέρον μου δὲν ἔχει·
Ἄλλ' ἔχει κἂν ἀντίποδα τὸν Βρετανὸν Ἐλγίτινον..

Ζ'.

Λέγουσιν, πῶς κάτω τῶν στηλῶν τὸ μνημῆμα τοῦ ὑψώθη,
Διότι ἔτι καὶ νεκρὸς νὰ τὰς φρουρῇ ἐπόθει,
Καὶ πῶς ἐνῶ τὸν ἔθετον εἰς κρύου τάρου βάθη,
Εὐγνωμονοῦσα τοῦ Διὸς ἢ ὄρνις ἐθεάθη,
Μὲ σμαραγδίνουα πτέρυγας σκιάζουσα τὸ μνημῆμα...
Ὡ, ἂν τὸ εὐρωμεν ποτέ, θὰ ἦναι μέγα κρίμα
Νὰ μὴ ἐγείρωμεν σεμνὸν τοῦ γέροντος μνημεῖον
Ἀπὸ συντριμματα στηλῶν εἰς τὸν ναὸν πλησίον.
Χαῖρον τὸ βλέμμα τοῦ Θεοῦ ἐπάνωθεν θὰ βλέπῃ,
Τὸν Σώστην ὁ διασωθεὶς εὐγνωμονῶν νὰ σκέπῃ!

Τὴν Κρήτην μὲ τῆς Ἀθηνᾶς τὸ ἄστυ συνενόνω·
Τοῦρκον Δερβίσην κ' Ἑλληνα ἐργάτην ἀδελφῶν,
Κ' ἀνυψόν' ἢ μούσα μου εἰς τ' ἀγνωστὸν του μνημῆμα,
Μὲ στήθος ἀναπάλλον,
Εἰς τὸν Δερβίσην αἰτὸν, τοῦ Ὀλυμπίου σῆμα,
Καὶ τοῦ Ῥωμαίου Κάτωνος τὸ εἶδος εἰς τὸν ἄλλον!
Ταῖγάνιον κατὰ τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1882.

Α. ΠΑΡΑΣΧΟΣ.

Η ΕΥΤΥΧΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΥΠΟΚΑΜΙΣΟΝ

Σήμερον εἶνε ἡ ἡμέρα τῶν εὐχῶν. Ἀπ' ὄρθρου
βαθέος ἂν ἀκούσῃτε τὸν κῆρυκα τῆς θύρας σας προσέ-
μενον, ἐστὲ βέβαιον ὅτι κάποιος ἔρχεται νὰ σᾶς προσ-
φέρῃ εὐχάς. Οἱ ὀδοκαθαρισταὶ οἱ καθαρίζοντες τὰς
ὁδοὺς εἰς ἃς πνίγεσθε τὸν χειμῶνα ἐκ τοῦ βορβόρου,
ἀσφυκτιᾶτε δὲ τὸ θέρος ἐκ τοῦ κονιορτοῦ· οἱ ἀνά-
πτοντες τοὺς φανούς κατὰ τῶν ὁποίων προσκρούοντες
θραύετε τὴν ρινὰ σας τὰς νύκτας, καθ' ἃς ἡ πανσέ-
ληνος λησμονεῖ τὰ δημοτικὰ τῆς καθήκοντα καὶ δὲν
ἐπιφαίνεται εἰς τὸ συννεφῶδες στερέωμα· οἱ ὑδρονομεῖς,
οἵτινες κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ καύσιονος σᾶς ἀρίνουσι
νὰ πάθῃτε ἐκ λύσης πρὶν ἐπιτρέψωσιν εἰς τὸ ὕδωρ
νὰ διοχευεθῇ εἰς τὴν κρήνην τῆς συνοικίας σας· οἱ
καμινοκαθαρισταὶ, οἵτινες προσέρχονται ἐπίσης ζη-
τοῦντες φιλοδώρημα, ἂν καὶ εἰς τὴν οἰκίαν σας δὲν
ὑπάρχῃ ἄλλη ἐστία ἐκτὸς τῶν φύλλων τοῦ ὀμωύμου

περιοδικοῦ, εἰς ὃ εἶσθε συνδρομητῆς· ὅλη τέλος ἡ
πολυάνυμος γενεὰ τῶν Εἰλωτῶν ὅσοι ἐν τῇ καταμε-
ρίσει τῆς κοινωνικῆς ἐργασίας ἀνέλαβον τὴν ἐπιτα-
σίαν τῶν μᾶλλον πεζῶν καὶ ἀχαρίτων ἀναγκῶν τοῦ
βίου θὰ προσέλθωσι προσφέροντες φύλλα πολύχροα
χάρτου, ἐν οἷς διὰ στίχων χαλῶν ἢ υπερτροφικῶν
θὰ σᾶς εὐχονται ὑγείαν καὶ εὐτυχίαν. Καὶ ἡ λιτανεῖα
τῶν εὐχῶν θὰ σᾶς καταδιώξῃ καὶ ἐκτὸς τοῦ οἴκου σας,
θὰ σᾶς εὐχηθῇ ὁ βοηθὸς τοῦ κουρέως σας, ὁ ὑπηρετῆς
τοῦ καρενεῖου εἰς ὃ συγχάζετε, ὁ ὑπηρετῆς τοῦ ἐστια-
τορείου ἐνθα γευματίζετε. Ἐννοεῖται ὅτι ὅλαι αἱταὶ
αἱ εὐχαὶ πληρῶνονται κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον γεν-
ναίως· ἀλλ' ἐρωτῶ, ποῖσι εἶνε αἱ εὐχαί, αἵτινες δὲν
πληρῶνονται, ἀφοῦ καὶ αὐταὶ αἱ πρὸς τὸν Ἰψίπτον
ἀποτεινόμεναι ἔχουσι τιμολόγιον ὠρισμένον, ἀπαραβά-
τως τηρούμενον ὑπὸ τῶν λειτουργῶν του.

Λοιπὸν ὑγεία καὶ εὐτυχία!... Ἀλλὰ δὲν μοὶ λέγετε, παρακαλῶ, τί πράγμα εἶνε ἡ εὐτυχία; Ὅλοι περίπου γινώσκουμεν τί ἐστὶν ὑγεία. Ὅταν πάσῃς μὲν ἀπὸ ἡμικρανίας, βρασιάζεσαι μὲν ὑπὸ ἀλγούντος ὀδόντος, νύττεσαι μὲν ὀδυνηρῶς ὑπ' ὀξύτατου ρευματισμοῦ, ὅταν μεταβάλλωνται μὲν οἱ μυκτῆρές σου εἰς ἐνεακρούρους ἐκ τῆς καταρροῆς, ἀλλ' ὁ ἱκτρός ἀτεΐζεται μαζὶ σου καὶ οἱ κληρονόμοι σου δὲν ἔρχονται πρὸς ἐπισκεψίην σου, τότε θεωρεῖσαι ὑγίης. Ἄλλ' εὐτυχίας ποτέ εἶσαι; Τί πράγμα εἶνε αὐτὴ ἡ εὐτυχία; Τὴν εἶδετέ ποτε εἰς τὴν οἰκίαν σας; τὴν συνηγήσατέ ποτε καθ' ὁδόν; γνωρίζετε τοῦ κείτου ἡ κατοικία τῆς; ἀνέγνωτέ ποτε εἰς τὴν δ' σελίδαν τῶν ἐφημερίδων ὅτι πωλεῖται πού, εἰς τὰς ἀποθήκας ἐκείνας τῶν παντοειδῶν προμηθειῶν, ὅπου πωλοῦνται αὐγοτάρρα, μυάγρα, καστόρειο πῖλοι, πετρέλαιον καὶ μυθιστορήματα; Ἄν σὰς ἐρωτήσωσι δὲ τί εἶνε εὐτυχία, τί θ' ἀπαντήσητε; ἢ θὰ δώσητε ὄρισμὸν ἐκ τῶν τετριμμένων ἐκείνων καὶ ἀνοήτων, ὧν τὸ ὑπόδειγμα παρέχουσι τὰ νερόδραττα τῆς μεταφυσικῆς συγγράμματα, ἢ θὰ σιωπήσητε, ὡς θὰ ἐσιώπη κοινοβιάρχης, ἂς ὑποθέσωμεν, ἐρωτώμενος τί ἐστὶ π ὅ λ κ α μ α ζ ο ὄ ρ κ α.

* *

Εἰς παρομοίαν ἀπορίαν εὐρέθη ποτὲ πρὸ αἰώνων ὁ Καλίσης τοῦ Βαυδατίου, οὗ τὴν ἱστορίαν ἐν συντόμῳ θὰ διηγηθῶμεν.

Ἐρρεον τὰ πλοῦτη εἰς τὸ ἀνάκτορόν του ἀφρονώτερα ἀπὸ τὰνάματα τοῦ παραρρέοντος Τίγριδος. Οἱ ἀδάμκντες τῶν Ἰνδιῶν καὶ οἱ μαργαρίται τοῦ Ὁρίρ ἐστῆλίζον τὰς κιδάρεις τοῦ ἡγεμόνος καὶ τὰ φάλαρα τῶν ἵππων του, τῶν ἐκλεκτοτάτων ἐξ ὧν ἀνετρέφοντο εἰς τοὺς παρὰ τὸν Εὐφράτην λειμῶνας. Ἄλλ' οἱ ἀδάμκντες δὲν εἶχον τὴν λάμπην τῶν ἀμυγδαλωτῶν ὀρθαλμῶν τῶν κορῶν τῆς Γεωργίας καὶ οἱ μαργαρίται ὑπελείποντο ὡς πρὸς τὴν γλυκεῖαν ὠχρότητα τῆς μορφῆς τῶν χαύνων γυναικῶν τῆς Συρίας, ἐξ ὧν ἐπληροῦτο ὁ γυναικωνίτης του. Τὰ βαρυτιμώτατα τῶν ἀρωμάτων τῆς Ἀραβίας καίφμενα ἀνέδιδον μεθυστικὰς εὐωδίας. Τάπητες χινοῦδες τῆς Περσίας ἀπεσβέννουν τὸν κρότον ἐν παρήχῳ συρόμενοι αἱ χρυσοκέντητοι ἐμβάδες του. Ὁ Σαρδανάπαλος δὲν θὰ ἐγίνετο ὀλοκαύωμα ἂν εἶχε τὸ εὐτόχημα νὰ τῷ ἀπομείναι μετὰ τὴν ἀπόλειαν τοῦ θρόνου μάγειροι ἔχοντες τὴν δεξιότητα τῶν μαγείρων τοῦ Καλίου. Ὁ δαμασκηνὸς ἀνιάνης τοῦ ἐδιχοτόμει δι' ἑνὸς κτυπήματος παχειὰν σιδηρᾶν ράβδον. Οἱ λέοντες του ὠρόντο ρωμάλαιοι εἰς τὸ θηριοτροφεῖόν του καὶ ἡ ἐξημερωμένη πάρδαλις ἔλειχε ταπεινῶς τὴν χεῖρά του ἐξηπλωμένη παρ' αὐτῷ. Οἱ γείτονες τοῦ ἡγεμόνος ἐπέζητουν διὰ δῶρων πλουσιῶν τὴν φιλίαν του. Ὁ λάος του τὸν ἐσέβετο ὡς ἀπόγονον τοῦ Προφήτου καὶ τὸν ἠγάπα ὡς ἀποπέμοντα ἐξίσου τὴν δικαιοσύνην. Βουλή δὲν ὑπῆρχεν εἰς τὸ κράτος του, οὔτε σύνταγμα δὲν ἐπωλοῦντο λαχεῖτα τῶν τραπεζῶν, δὲν συνέβαινον γλωσσολογικαὶ διαμάχαι, δὲν ἐξεδίδοντο ἡμερολόγια μετ' εἰκόνων, δὲν ὑπῆρχον ἐντοκοί, οὐδὲ ὀδοντοῖκτροί, οὐδὲ ὀφρηγταί, δὲν ἐλάμβανεν ἀνακρινώσεις περὶ ἐφευρέσεων, οὐδὲ τηλεγραφήματα περὶ καταθλίψεως τῶν πολιτῶν ὑπὸ τῶν εἰσπρακτόρων.

Ἐν τούτοις ὁ ἡγεμὼν οὗτος, ὃν ὅλοι θεώρουν

εὐδαιμονέστατον, ἠσθάνετο ἀκατακνίχτον ἄνιαν. Εἰς μάτην ἔτρωγε καὶ ἐκορρένυτο πολλάκις τῆς ἡμέρας παρακαθήμενος εἰς τὴν πλοισιοπάροχον τράπεζάν του. Εἰς μάτην ἐπεχειρεῖ μυστηριώδεις ἐκδρομάς εἰς τὰ ἄδυτα τοῦ γυναικωνίου του, ὅπου ἐφυλάσσετε ζηλοτύπους ὁ πλοῦσιος τῆς καλλονῆς; θησαυρός. Εἰς μάτην βρυχάδεαι γοητίδες ὠρχοῦντο ἐνώπιόν του καὶ φάλται λιγεῖς καὶ ἔντεχνον ἑτεροπον τὴν ἀκοήν του διὰ τῶν ἀσμάτων των. Εἰς μάτην μετέβαινε εἰς θήραν τοξέων καὶ ἀκοντίζων ἐπιτηδείως τὰ παντοειδῆ θηρίματα. Ἡ ἄνια, ὁ σάραξ αὐτὸς τῆς ψυχῆς, κατέτρωγε τὴν ψυχὴν του καὶ ἐτάρασε τὸν ὕπνον του. Καθ' ἑκάστην ἐπαίσθητῶς ὠχρία καὶ ἔσθινε — διὰ νὰ εἶπω μίαν παρομοίωσιν νέαν — ὡς μῆλον τοῦ ὀποίου τὴν σάρκα κατατρώγει ὁ ἐντὸς κεκοιμημένος σκύληξ.

Ὁ ἡγεμὼν εἶχεν ἀναγνώσει εἰς ἐν τῶν ποιητικῶν βιβλίων, ἅτινα μετ' ἀγάπης ἐμελέτα, ὅτι ἡ εὐτυχία εἶνε ἀγαθὸν ἀνεφικτον καὶ ὅτι οὐδεὶς ἐν τῷ κόσμῳ δύναται ν' ἀποληθῆ εὐτυχίης.

— Πῶς! ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν, ἐγὼ τὸν ὀποῖον φθονοῦσιν ὅλοι, ἐγὼ ὅστις εἶμαι ὁ κύριος ὅλων τῶν ἐπιγῆς ἀγαθῶν, δὲν εἶμαι λοιπὸν εὐτυχίης; Ἄλλα τί εἶνε λοιπὸν ἡ εὐτυχία; Θέλω ν' ἀποκτήσω αὐτὸ τὸ ἀνεφικτον ἀγαθὸν, ὅπως τὸ ἀποκαλεῖ ὁ ποιητής.

Τοιαύτη ἦτο ἡ ἀφορμὴ τῆς μελαγχολίας τοῦ ἡγεμόνος. Ὁ Βεζύρης, ἦτοι ὁ ὑπουργὸς του, ἀνθρώπος ἔξυπνος καὶ φρόνιμος — διότι κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἦσαν ἀνθρώποι ἔξυπνοι καὶ φρόνιμοι — παρετήρησεν ὅτι ὁ κύριός του ἔσθινεν ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν, ἐνόησεν ὅτι ἔκτακτόν τι συνέβαινε ἐν τῇ ψυχῇ του καὶ ἠθέλησε νὰ μάθῃ παρ' αὐτοῦ τὸ αἷτιον.

— Ἀρχηγέ τῶν πιστῶν, τῷ εἶπε, διατί ἡ μορφή σου μαραινέται ὡς φύλλον ρόδου, ἐφ' οὗ διήλθε κοχλιάς καὶ κατέλιπε τὸν ἀγενῆ σιελόν του;

Ὁ ἡγεμὼν τῷ διηγήθη εἰλικρινῶς τὴν αἰτίαν τῆς θλίψεώς του.

Ὁ ὑπουργὸς ἦτο ἀνὴρ ἐπιτήδειος — διότι τότε ἦσαν ἐπιτήδειοι οἱ ὑπουργοί, ἐνῶφ σήμερον εἶνε ἐπιτήδειοι οἱ περὶ τοὺς ὑπουργοὺς — καὶ ἐσκέφθη ὅτι ὁ ἡγεμὼν εἶχεν ἀνάγκην ἐκτάκτων διατκεδάσεων διὰ νὰ τῷ παρελθῆ ἡ μελαγχολία. Ἐσκέφθη λοιπὸν καὶ κατόπιν τῷ ὑπέβαλε διαφόρους προτάσεις.

— Ἐπιθυμεῖς, ὦ μέγιστε Καλίση, νὰ διατάξω τοὺς ἱερακοτρόφους νὰ προετοιμασθῶσι διὰ νὰ ἐξέλθωμεν ἄρριον εἰς θήραν;

— Φεῦ! οἱ ἱερακες δύνανται νὰ συλλάβωσι τὴν λέϊαν των, ἀλλ' ἡ ψυχὴ μου δὲν θ' ἀποκτήσῃ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἐπιθυμίας τῆς.

— Ἐνδοξότατε Καλίση, ἐξηκολούθησεν ὁ Βεζύρης μὲ πονηρὸν μεϊδάμα, ἔφεραν εἰς τὸν γυναικωνίτην μου μίαν δούλην ἐξ Αἰγύπτου ἐξαισίας κολλονῆς ἐπιθυμεῖς νὰ τὴν ἴδῃς;

— Οἱμοὶ! ἀπήντησε θρηνηδῶς ὁ Καλίσης, εἰς ποιητῆς λέγει ὅτι ὁ πεινῶν τρώγει καὶ βαλάνους, ἀλλὰ διὰ τὸν κεκορεσμένον καὶ τὸ παρκοευζόμενον εἰς τὸν πρᾶδειον τῶν πιστῶν πιλάφι προκλεῖ ἀηδῖαν!

Ὁ Βεζύρης ἐξῆλθεν ἀθυμῶν διὰ τὴν κατάστασιν τοῦ πνεύματος τοῦ ἡγεμόνος. Ἐσκέφθη νὰ ἐπινοήσῃ μέσον τι διὰ νὰ τῷ καταπραύνη τὴν θλίψιν καὶ ἀποδιώξῃ τὴν μελαγχολίαν του καὶ μετὰ δύο ἡμέρας ἐνεφανίσθη πάλιν ἐνώπιόν του.

Ἄλλὰ κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἡ μελαγχολία τοῦ ἡγεμόνου εἶχεν ἐπιταθῆ, τὰ νεῦρά του εἶχεν ἐξεγερθῆ. Ἦτο ἀνήσυχος, ἠρεθισμένος, καὶ τὸν ὑπεδέχθη κατηρῆς καὶ βλοσυρός.

— Ἐχρῆς τίποτε νὰ μοι προτείνης; τὸν ἠρώτησεν.

— Ἀρχηγὲ τῶν πιστῶν, ἐσκέφθη μίαν λαμπρὴν διασκέδασιν.

— Δηλαδή;

— Νὰ διατάξωμεν τὸν ἀνασκολοπισμὸν τῶν διακοσίων αἰχμαλώτων, οὓς συλαβόμεν κατὰ τὸν τελευταῖον πόλεμον.

— Καλά, εἶπεν ὁ μονάρχης, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὄρον νὰ ὑποστῆς καὶ σὺ διακοσιοστὸς πρῶτος τὸν ἀνασκολοπισμὸν, ἐν δὲν μοι περῆλθῃ ἡ μελαγχολία.

Ἄ Βεζύρης ἐφρίκτασεν.

— Τότε, εἶπε δειλῶς, νὰ προσκαλέσωμεν ὅλους τοὺς ποιητὰς τοὺς εὐρισκομένους εἰς τὸ ἀπέραντον κράτος σου καὶ νὰ ἰδρῦσωμεν ποιητικὸν διαγωνισμὸν.

— Τοὺς ποιητὰς! ἀνέκραξεν ἐξαγριούμενος ὁ Καλίφης, ἀλλ' αὐτοὶ μ' ἔφερχν εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν μὲ τὰ ρητὰ των!

Καὶ οἱ ὀρθλιμοὶ τοῦ ἐπινηροδόλησαν ἐξ ὀργῆς.

— Δὲν ἐσκέφθης ἄλλο τίποτε νὰ μοι προτείνης; ἐξήκολούθησεν ὀργίλως ἐρωτῶν ὁ Καλίφης.

— Ὅχι, ἰσχυρότατε Καλίφη, ἀπήτησε τρέμων ὁ Βεζύρης.

Ὁ ἡγεμὸν ἤρπασε παρακείμενον σκεῦος καὶ τὸ ἐρριψε κατὰ τῆς κεφαλῆς του. Εἶτα ἀταράχως χωρὶς νὰ στρέψῃ τὸ βλέμμα, ἠρώτησε:

— Ποῖον ἀπὸ τὰ δύο ἔσπασεν;

— Το σκεῦος, ἐνδοξότατε, ἀπήτησεν ὁ Βεζύρης συνάξων τὰ συντρίμματὰ αὐτοῦ.

Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην οἱ ὑπουργοὶ εἶχον δυνατὸν κερφαλί.

— Πάρε το νὰ τὸ διορίωσῃς, εἶπεν ὁ Καλίφης, καὶ νὰ μὴ παρυσιστῆθῃ; πλέον ἐνώπιόν μου, ἂν δὲν μοῦ ὑποδείξῃς κανὲν ἀσφαλὲς μέσον περὶ τῆς θεραπείας μου.

Ὁ Βεζύρης ἐξῆλθεν ἀλγῶι δεινῶς τὴν κεφαλὴν. Κατ' ἀρχὰς ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ὀργῆς καὶ τοῦ πόνου ἐσκέφθη μνησικακῶν νὰ ἀρῆτῃ τὸν ἡγεμόνα του ἔρμιοι τῆς θλίψεως καὶ τῆς ἀπογνώσεως του, διὰ ν' ἀποθάνῃ θάττεν ἢ βράδιον ἐκ μαρταμοῦ. Ἄλλὰ κατὸ πῖν ἐτυλλογίσθη ὅτι ὁ διάδοχος εἰς ὃν θὰ περιήρχετο τὸ στέμμα ἦτο θανσίσιμος προσωπικός του ἐχθρός, καὶ ἐπέστη ὅτι προτιμότερον ἦτο νὰ φέρῃ ἐπὶ τοῦ τραχήλου του τὴν κεφαλὴν ἔστω καὶ διερρηγμένην παρὰ νὰ μὴ φέρῃ διόλου.

Συνεκάλεσε λοιπὸν συμβούλιον ἐκ τῶν ἐξοχωτέρων σοφῶν, ἐκ τῶν μᾶλλον διακεκριμένων πολιτῶν, ἐκ πάντων τῶν ἐπὶ πείρα καὶ συνέσει διαπρεπόντων καὶ καθυπέβαλεν αὐτοῖς τὰ περὶ τῆς ψυχικῆς καταστάσεως τοῦ Καλίφου, προσκαλῶν νὰ συσχερθῶσι καὶ νὰ ἐξεύρωσι μέσον θεραπείας. Διάφοροι γινῶμι ἐξηνήχθησαν, ἀλλ' ἐν τῇ συζητήσει πᾶσι ἐθεωρήθησαν φροῦδι καὶ ἀλυσιτελεῖς. Ἡ συνέλευσις ἠπόρει ὅτε αἴρησῃς ἀνηγγέθη αὐτῇ ὅτι Δερβίσης τις χαίρων φήμην ἁγίου καὶ σοφώτατου ἀνδρός, ἐλθὼν κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἐκ Κανδαχάρ, μακρὰν καὶ πολυήμερον δεινύσας πορείαν, καὶ μαθὼν τὴν γενομένην σύσκεψιν, ἐξήτησε τὴν ἀδειαν νὰ προσέλθῃ ὅπως ὑπόβαλλῃ καὶ αὐτὸς τὴν γνώμην του.

Ἡ αἴτησις ἐγένετο παρχαρχῆμα δεκτὴ καὶ ὁ ἀνυπόδητος Δερβίσης προσελθὼν εἶπε πρὸς τὴν ὀμήγουριν:

— Φωτῆρες τοῦ Βαγδατίου, τιμῆα πάτη; σοφίας, ἀστέρες τοῦ στερεώματος τῆς φρονήσεως, ἀκούσατε καὶ τὴν ταπεινὴν μου γνώμην. Διὰ νὰ γείνη εὐτυχὴς ὁ πανένδοξος ἡμῶν ἡγεμὸν, ὅπως ἐπιθυμῶ, ἐν μόνον μέσῳ ὑπάρχει, νὰ φορέσῃ τὸ ὑποκάμισον ἐνὸς εὐτυχούς ἀνθρώπου καὶ νὰ κοιμηθῇ μίαν νύκτα φέρων αὐτό.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἀπῆλθεν. Ἡ παράδοξος πρότασις ἐνεποίησεν ἐντύπωσιν εἰς τὴν ὀμήγουριν, ἀλλ' ἡ φήμη τῆς ἀγιότητος καὶ τῆς σοφίας τοῦ Δερβίση ἦτο μεγάλη· ἄλλως τε καμμία ἄλλη γνώμη δὲν ἐπεκράτει καὶ ἡ ὀμήγουρις τὴν παρεδέχθη ἐξ ἀνάγκης.

Ὁ Βεζύρης περιχαρῆς ἀνεκίνησε τὸ ἀποτελεσμα εἰς τὸν Καλίφην, ὅστις διέταξεν αὐτὸν ἀμέσως νὰ ἐξετάσῃ τίνας ἦσαν οἱ εὐδαιμονέστεροι κατὰ κοινὴν πεποιθῆσιν τῶν κατοίκων τοῦ Βαγδατίου καὶ νὰ προσκαλέσῃ αὐτούς.

Ἄμ' ἔπος, ἄμ' ἔργον· διὰ κήρυκος ἀνηγγέθη εἰς τὸν λαὸν τῆς πρωτευούσης ἡ θέλησις τοῦ ἡγεμόνου νὰ προσέλθωσιν ὅσοι νομίζουσιν ἑαυτοὺς εὐτυχεῖς· ἀλλὰ κινεῖς δὲν παρυσιάθη αὐθόρητος. Ἐδῆσε νὰ γείνωσιν ἔρευνοι, νέκι ἐξετάσεις, καὶ ὑπεδειχθησιν εἰς τὸν Βεζύρη τρεῖς ἄνθρωποι, οἵτινες παρὰ πάντων ἐθεωροῦντο εὐδαιμονέστατοι.

Ὁ πρῶτος ἦτο ὁ πλουσιώτατος τῶν ἐμπόρων τῆς πόλεως. Οὐδέποτε εἶχεν ἀποτύχει εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις του· συνοδεῖται κλητῶν μετέφερον εἰς τὰ πέρατὰ τῆς Ἀσίας τὰ πλούσια ἐμπορεύματά του καὶ ἐπέστρεφον μὲ φορτίον χρυσοῦ. Ἐξῆ μεγαλοπρεπέστατα δαψιλῶς διατρέφωσιν εἰς τὸν οἶκόν του οἰκείους καὶ ξένους καὶ ποιούμενος ἐν γένει ἀρίστην καὶ φιλάνθρωπον χρῆσιν τοῦ πλούτου.

Ὁ Βεζύρης τὸν προσεκάλεσε καὶ τῷ ἀνήγγειλε τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ Καλίφου.

— Ὡ κραταῖε Βεζύρη, ἀπήτησεν ὁ ἔμπορος, μὴ κρίνεις ποτὲ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ τὸν εὐτυχῆ ἄνθρωπον. Ἰδέ...!

Καὶ γυμνώσας τὸν πόδα τῷ ἔδειξε πληγὴν αἱμάτσουσαν, ἔλκος βδελυρὸν, ἀποτρόπαιον τὴν θέαν.

— Θὰ εἶδια ὅλον μου τὸν πλοῦτον καὶ ἀκόμη ὅσον θὰ ἐτύναξα μέχρι τέλους τῆς ζωῆς μου, ἐξηκολούθησε στενάξων ὁ ἔμπορος, ἂν ἤδυνάμην νὰ θεραπεύω τὴν πληγὴν ταύτην, ἥτις εἶνε ἀνάτος.

Ὁ Βεζύρης τὸν ἀπέπεμψε καὶ προσεκάλεσε τὸν δεύτερον.

Ἦτο οὗτος σοφὸς τις πρεσβύτερος ζῶν ἐν ἐρημίᾳ καὶ μινῶσται καὶ καταγινόμενος ἀνευδῶτως εἰς τὴν μελέτην τῶν ἀποκρύφων ἐπιστημῶν ἐν τῷ μέσῳ χοανῶν, ριανῶν, πυρῶν, χειρογράφων καὶ τῶν τοιούτων.

— Θὰ ἤμην τῷ ὄντι εὐτυχῆς, ἀπήτησεν ὁ πρεσβύτερος, ἂν κινῶρθον ν' ἀνευρῶ ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον ζητῶ.

— Καὶ τί ζητεῖς; ἠρώτησεν ὁ Βεζύρης.

— Τὴν φιλοσοφικὴν λίθον. Ἐτη πολλὰ ἐργάζομαι ἀδιαλείπτως πρὸς τοῦτο· παρήτησα πᾶσαν χαρὰν καὶ ἀπόλαυσιν τοῦ βίου, ἀπεχωρίσθη τῶν ὁμοίων μου, κινέκωσα μιράκις τὰς χεῖράς μου, ἐδαπάνησα ὅλην μου τὴν περιουσίαν εἰς πειράματα καὶ δὲν ἦλθα εἰς ἐξῆχόμενον κανέν. Ἐνῶ νομίζω καθ' ἐκάστην ὅτι φθάνω εἰς τὸ ἐπιθυμητὸν τέμα, ἡ ἐπιτυχία ἐκφεύγει τῶν χειρῶν μου. Βλέπεις αὐτό; εἶπε δεικνύων φια-

λίδιον ὅπερ ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ κόλπου του, εἶνε δρα-
στικώτατον δηλητήριον ὅπερ ἰδίαις χερσὶ κατεσκευάσατο.

Ὅλιγα δοκιμαί μοι ἀπομένουσιν ἀκόμη· ἂν καὶ εἰς
αὐτὰς ἀποτύχω, αὐτὸ θὰ μοὶ δώσῃ τὴν ἀνάπυσιν.

Ὁ Βεζύρης ἀπέπεμψε καὶ τὸν ἀλχημιστὴν καὶ
προσεκάλεσε τὸν τρίτον, σιδηρουργὸν πλήρῃ ἀσβόλης,
ὅστις εἶχε προσδράμει εἰς τὴν πρόσκλησιν ἀπορῶν
διὰ τὴν τιμὴν καὶ ἐλπίζων μήπως ἦθελον νὰ τὸν
ἐπιφορτίσωσι μὲ ἐπικερδῆ ἐργασίαν, διὸ καὶ πικρο-
σάσθη μὲ ὄψιν φαιδράν.

— Ἐμῶν, τῷ εἶπεν ὁ Βεζύρης, ὅτι εἶσσι εὐτυ-
χιμένους ἀνθρώπους. Εἰς δίκστημα ἐξ ἐτῶν ἀφύτου
ἐνυμφεύθη ἀπέκτησας δώδεκα τέκνα ἄρρενα, διότι ἡ
γυνὴ σου ἔτικτε κατ' ἔτος διδυμῶν. Εἶνε χάρις τῇ
ὁποίαν σπανίως χορηγεῖ ὁ οὐρανός. Τί λέγεις;..

Ὁ σιδηρουργός ἐσκυθρόωπησε καὶ μὲ γέλωτα πικρὸν
ἀπήτησεν:

— Εὐτυχισμένος ἐγώ! ὦ ὑψηλότατε, δὲν γνωρί-
ζεις τὰ βάσανά μου· εἶνε ἀληθές ὅτι ἐθεώρουν τὸν
ἐαυτόν μου εὐδαίμονα καὶ ἐθεώρουν ἐξαιρετικὴν χάριν
τὴν κατ' ἔτος αὔξησιν τῆς οἰκογενείας μου κατὰ δύο
μέλη. Ἦμην ὑπερήφανος διὰ τὴν γονιμότητα τῆς
συζύγου μου· εἰργαζόμενη μὲ διπλασίαν ζέσιν καὶ τὰ
κέρδη μου ἐπήρουν ἀθρόως πρὸς διατροφήν τῶν
τέκνων μου, καὶ ὅταν ἀκόμη ταῦτα ἔγειναν ἀπὸ δύο
τέσσερα καὶ ἀπὸ τέσσαρα ἐξ. Ἄλλ' ὅταν τὰ ἐξ ἔγει-
ναν ὀκτώ καὶ τὰ ὀκτὼ δέκα, τότε ἡ στενοχωρία ἤρ-
χισε νὰ μὲ βασκάνιζῃ, ἐγένετο δὲ ἀνυπόφορος ὅτε διὰ
τοῦ τελευταίου τοκετοῦ συνεπληρώθη ἡ δωδεκάς. Τὰ
καθ' ἡμέραν κέρδη μου δὲν ἐπαρκοῦσι πλέον πρὸς δι-
κροφρὴν τῶν δώδεκα γόνων μου. Ὅταν τὴν ἐσπέραν ἐ-
πικνερχώμαι κατὰκοπος μὲ τοὺς βραχίονας κεκμηκότας
ἐκ τῆς σφύρας, μὲ τὴν ὄψιν πυρακτωμένην ἐκ τῆς καμί-
νου, ἡ καρδία μου συντρίβεται, διότι ὁ ἄρτος τὸν ὁποῖον
φέρω δὲν θεραπεύει τὴν ὄρεξιν τῶν τέκνων μου. Ὑψη-
λότατε, ἄκουσόν με! Ἄν ἡ συζυγὴς μου ἐξακολουθήσῃ
τὴν μέθοδον νὰ μὲ προικίζῃ κατ' ἔτος μὲ νέον ζεύγος
τέκνων, αἱ δυνάμεις μου δὲν θ' ἀντιξέωσι πλέον καὶ οἱ
ἰχθύς τοῦ Τίγριδος θὰ κορέσωσι τὴν πείνάν των μὲ
τὰς σάρκας μου.

Ἀγανακτῶν ὁ Βεζύρης διὰ τὴν ἀποτυχίαν ἀπέπεμ-
ψε καὶ τὸν σιδηρουργόν, ἀφοῦ οἰκτείρας ἐφιλοδώρησεν
αὐτόν. Ἦτο δυνατόν εἰς τὴν πολυάνθρωπον πόλιν
τοῦ Βαγδατίου νὰ μὴ εὐρίσκειται εἰς καὶ μόνος
ἄνθρωπος εὐτυχής; Καὶ ὅμως ἐγένωσκει ἐκ πείρας
ὅτι τοῦτο ἦτο ἡ ἀλήθεια! Τὸ κράτος ὅμως τοῦ
Καλίφου δὲν ἐξετείνετο μόνον ἐπὶ τοῦ Βαγδατίου·
ὑπῆρχον ἀκόμη χῶραι πολλαί, πόλεις μεγάλαι καὶ
πλοῦσαι ὑποτασσόμεναι ὑπὸ τὸ σκήπτρον τοῦ ἀρχηγῶ
τῶν πιστῶν. Ἀπεράστω λοιπὸν νὰ πέμψῃ ἀπεσταλ-
μένους νὰ περιέλθωσι πάσας τὰς χώρας καὶ πόλεις
τοῦ κράτους καὶ ὅπου ἂν εὐρωσιν ἕνα ἄνθρωπον εὐτυχεῖ
νὰ λάθωσι τὸ ὑποκάμισόν του καὶ νὰ τὸ φέρωσιν ἐν
τάχει εἰς τὴν πρωτεύουσιν.

Οἱ ἀπεσταλμένοι ἐροδιασθέντες μὲ συστατικὰ
γράμματα πρὸς τοὺς διοικητὰς ἐξεκίνησαν ἐκ τῆς
πρωτεύουστος καὶ μετὰ τινας ἡμέρας ἔφθασαν εἰς
Δαμασκόν, ὅπου ἀνεκοίμωσαν εἰς τὸν διοικητὴν τὸν
σκοπὸν τῆς ἐλεύσεώς των.

— Ἐνα μόνον ἄνθρωπον γνωρίζω εὐτυχεῖ, ἀπή-
τησεν ὁ διοικητής, καὶ οὗτος εἶνε ὁ Ἀμπούλ. Ὁ
πατὴρ του τῷ ἀφῆκε μικρὰν οἰκίαν ὡς μόνον κλη-

ρονομίαν, καὶ αὐτὸς ἠναγκάζετο νὰ ἐργάζηται ὡς
ἀγχοφόρος διὰ νὰ κερδίῃ τὰ πρὸς τὸ ζῆν. Μίαν
ἡμέραν ἐπισκευάζων τὴν οἰκίαν του εὗρε θησαυρόν.
Ἐκτοτε ἐγκτελίπε τὸ βάντασον ἔργον του καὶ θεω-
ρεῖται εἰς τῶν πλουσιωτάτων κατοίκων τῆς πό-
λεώς μας.

Οἱ ἀπεσταλμένοι ἐπορεύθησαν πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ
Ἀμπούλ, ὅστις τοὺς ἐδέχθη ἐντὸς θαλάμου τόσον
πενιχοῦ, φέρων ἐνδύματα τόσον τετριμμένα καὶ μέτρι-
ρυπαρῆς ἀνάχαρτα, ὥστε κατ' ἀρχῆς ἐνόμισαν ὅτι
ἠπατήθησαν καὶ ὅτι ὁ ἐνώπιόν των εὐρισκόμενος δὲν
ἦτο ὁ εὐτυχὴς εὐρέτης τοῦ θησαυροῦ. Ἄλλ' οὗτος
τοὺς ἐξήγαγε τῆς πλάνης μετ' ὀλίγον.

— Βέβαια ἐκπλήττεσθε διὰ τὸ πενιχρὸν τῆς κα-
τοικίας καὶ τῶν ἐνδύματων μου, καὶ ἀμφιβάλλετε ἂν
πράγματι εἶμι ἐγὼ ὁ Ἀμπούλ, περὶ οὗ σῆς ὠμί-
λησαν, ὁ κάτοχος τοῦ θησαυροῦ, τὸν ὁποῖον μοὶ ἐπεμ-
ψεν ὁ οὐρανός. Κατηραμένη ἔστω ἡ ὥρα, καθ' ἣν
ἀνεκκλυπτα τὸν θησαυρόν ἐκείνον, ὅστις ὑπῆρξεν ἡ
αἰτία τῆς δυστυχίας μου. Ἀληθῶς εὐτυχὴς ἦμην πρὶν
εὗρω αὐτόν! Πῶς εἶσθε τῶρα εὐδαίμονες καὶ φαιδραὶ
ἡμέραι, καθ' ἃς κερδίζω τὸν ἄρτον διὰ τοῦ ἰδρωτός
μου ἔζων ἀμείριστος καὶ ἐκοιμώμην γαλήνιος. Τώρα
φοβοῦμαι καὶ τὴν σιάν μου. Ὁ ὕπνος δὲν κατέρχεται
νὰ κλείσῃ τὰ βλεφάρά μου, διότι φοβοῦμαι μὴ μὲ
ληττεύσωσιν. Ἡ ὀκνηρία κατέλαβε τὴν ψυχὴν μου,
καὶ ἐκ φόβου μὴ ἀναγκασθῶ πάλιν ν' ἀνιλλῶ τὸ
κοπιῶδες ἔργον μου, ἂν ὁ θησαυρός μου ἐξ ἀκλήθῃ,
δὲν τολμῶ νὰ τὸν ἐγγίτω καὶ προτιμῶ νὰ ὑποφέρω
στενοχωρίας φρικτὰς μᾶλλον πρὸς ν' ἀρχίσω νὰ ἐξο-
δεύω γενναίως. Εἶμι δυστυχὴς ἄνθρωπος· οἰκτεί-
ρατέ με!

Οἱ ἀπεσταλμένοι ἀφῆσκαντες τὸν φιλόργυρον γοε-
ρῶς ἔτι παρακονοῦμενον, ἀνεχώρησαν καὶ μετέβησαν
εἰς ἄλλην πόλιν, τῆς ὁ διοικητής, εἰς ἄκρον φιλήδονος,
ἀνέκραξε μαθῶν τὸ αἴτιον τῆς περιοδείας των:

— Καὶ τίος εἰς τὸν κόσμον ἡ εὐτυχία δύναται νὰ
συγκριθῇ μὲ τὴν εὐτυχίαν τοῦ Ὁμάρ, ὅστις πρὸ τριῶν
ἡμερῶν ἐνυμφεύθη τὸν μαργαρίτην τῆς Ἀσίας, τὸ
ρόδον τὸ εὖσμον τῆς χάριτος, τὴν βασιλίτισσαν τῆς
καλλονῆς, τὴν ὠραίαν Φατιμέ;

Ἄλλ' ὁ εὐτυχὴς νυμφίος Ὁμάρ δὲν ἦτο σύμφωνος
ὡς πρὸς τὴν διθραυρικὴν ταύτην ἐκτίμησιν τῆς χα-
ριτοβρύτου συζύγου του. Ἠναγκάσθη νὰ ἠμολογήσῃ
πρὸς τοὺς ἀπεσταλμένους ὅτι ὁ μαργαρίτης, τὸ ρόδον,
ἡ βασίλισς ἦτο δύστροπος γυνὴ καὶ ἀλαζών καὶ, ὅπερ
χείρον, μὴ διατηρήσασα ἀκλήθιδτον τὸ παρελθόν τῆς.
Ἡ τελευταία ἰδιότης τῆς συζύγου τοι περιήλθεν εἰς
γνώσιν του μετὰ τὸν γάμον, ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο νὰ δια-
λύσῃ τὸ συνοικέσιον, διότι σπαταλήσας αὐτὸς τὴν
ἰδικὴν του περιουσίαν, ἐδέησε νὰ πληρώσῃ ἐκ τῆς
προικὸς τοὺς ἀγρίους δανειστὰς του. Ὁ Ὁμάρ ἦτο
μὴ μόνος ἀπλουστῆρ ἔν τῷ ἀπεράντῳ μαρτυρολο-
γίῳ τῶν συζύγων καὶ οὐδὲν πλέον.

Ἐν ἄλλῃ τινὶ πόλει τῶν θησιῶν εὐτυχεστάτος
ἔθεωρεῖτο ὁ Γεζίδ. Φαιδρότερος ἀνὴρ αὐτοῦ δὲν ὑπῆρ-
χεν εἰς τὴν οἰκουμένην· ἀλλεπάλληλα ἦσαν τὰ συμ-
πίσσια ἐν τῇ οἰκίᾳ του· χοροὶ καὶ ἄσματα ἀκατα-
πύστως ἀντήχουν ἐν αὐτῇ· μίμοι, παράσιτοι, ὄρη-
στρίδες ἔζων αὐτόθι διαρκῶς, καὶ ὁ εὐδαίμων οἰκοδε-
σπότης οὐδέποτε ἐθεάθη θηριῶν ἢ μελαγχολῶν,

ἐξοδεύων ἀφειδῶς τὰ πλούτη, ἄτινα κατέλιπεν αὐτῷ ἄτεκνός τις θεός του.

Τῷ ὄντι ὅτε ἐπληθίασεν εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ Γεζίδ, ἤκουσαν βοῆν ὀργάνων καὶ ἠχηρῶν γελῶτων. Τράπεζα μὲ πολυποικίλῃ ἐδέσματα ἦτο ἐστρωμένη εἰς τὸ μέσον τῆς στοᾶς· πολυπληθεῖς οἰκέται περιήρχοντο κομίζοντες ἐπὶ προψιδῶν γλυκίσματα ἐκλεκτὰ καὶ ἀναψυκτικὰ ποτά. Ὁ εὐδαίμων Γεζίδ ἐν τῷ μέσῳ εὐθύμου ὀμίλου φίλων ὑπεδέχθη τοὺς ἀπεσταλμένους πάλιν ἀσροφρόνως καὶ ἐγκαρδίως, τοὺς ἠγάπησεν νὰ καθίσωσιν εἰς τὴν τράπεζάν του καὶ νὰ εὐθυμήσωσιν ἐπὶ πολλὰς ὥρας. Τόση δὲ ἦτο τὸ οἰκοδεσπότης ἡ ἀδολος γαλήνη καὶ ἡ φαιδρότης, ὥστε οἱ ἀπεσταλμένοι μετὰ χαρᾶς ἐπίστευσαν ὅτι ἔφθασαν εἰς τὸ τέρμα τῆς ὁδοπορίας των, καὶ ὅτι εὗρον τὸν ἀνεύρετον φοῖνικα, ἓνα ἄνθρωπον δηλαδὴ ἀληθῶς εὐτυχῆ.

Ἄλλ' ὅποια ὑπῆρξεν ἡ ἐκπληξίς των ὅτε μετὰ τὸ γεῦμα ὁ οἰκοδεσπότης προσεκάλεσεν αὐτοὺς εἰς ἰδιαιτερον θάλαμον καὶ ἐκεῖ τὼς ἐξεμυστηρεύθη τὴν ἀλήθειαν, διὰ τὰ μὴ φανῆ, ὡς ἔλεγεν, ἀπειθῶν εἰς τὴν πρόβλησιν τοῦ κραταιοτάτου Καλίφου. Ὁ θεός του πλούσιος, ἀλλὰ κακὸς τροπος καὶ μιάνθρωπος διανύσας βίον ἄστρογον καὶ ἔρημον, ἔσχε κατὰ τὴν στιγμήν τοῦ θανάτου του τὴν σκληρὰν ἰδιοτροπίαν νὰ καταλίπη μὲν εἰς αὐτὸν τὴν περιουσίαν του, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ρητὸν ὅρον νὰ εἶνε πάντοτε φαιδρὸς καὶ νὰ εὐθυμῆ ἀδικηπῶς. Ἄν μίαν ἡμέραν ἤθελε φανῆ δακρύων, δύσθυμος ἀπλῶς ἔστω, ἡ περιουσία θὰ περιήρχετο εἰς ἄλλους συγγενεῖς. Ἐνεκα τούτου διαρκῆς κατασκοπεῖα ἐνῆργεῖτο ὑπὸ τῶν συγγενῶν, οἵτινες εἶχον ἀδικληίπτως τὰ ὄμματα προσηλωμένα ἐπὶ τῆς μορφῆς του, παραδοκοῦντες νὰ ἴδωσι τὸ μειδιάμα ἐξαλειόμενον ἐκ τῶν χειλέων του καὶ τοὺς ὀφθαλμούς του ὑγρατιομένους ἐκ τῆς λύπης.

— Εἶνε ἀγὼν ὑπεράνθρωπος, ἐξηκολούθησε λέγων ὁ Γεζίδ. Πολλάκις ἐνῶ αἰμάσσοις τὰ σπλάγχνα μου, εἶμαι ἠναγκασμένος νὰ φέρω εἰς τὴν μορφήν μου τὸ προσεπιόν τῆς χαρᾶς· ἐνῶ μὲ τυραννοῦσιν ἀπερίγραπτοι ψυχικαὶ ἀλγηδόνες, τὸ στόμα μου εἶνε ἠναγκασμένον νὰ φέρῃ τὸν μορρασμὸν τοῦ μειδιάματος. Ἡ λύπη, τὴν ὅποιαν μοὶ εἶνε ἀπηγορευμένον νὰ ἐκδηλώσω, κρύπτεται εἰς τὰ βάθη τῆς καρδίας μου καὶ ὑποσκάπτει τὸν βίον μου· ἡ παρηγορία τῶν δακρύων μοὶ εἶνε ἀποκεκλεισμένη. Οἰκτεῖράτῃ με, αὐθένται! εἶμι τὸ ἀθλιώτατον τῶν ἐπὶ γῆς πλασματῶν!

Πλήρεις ἀπογορευσεως ἀπῆλθον οἱ ἀπεσταλμένοι πεισθέντες πλέον περὶ τῆς ὀλοσχεροῦς ἀποτυχίας τῆς ἀποστολῆς των. Οὐχ ἦττον περιήλθον πολλὰς ἐτι πόλεις καὶ κώμας ματαίως ἀναζητοῦντες τὸν ἀνυπαρκτὸν εὐτυχῆ ἄνθρωπον. Οἱ ὑποδεικνύμενοι ὡς εὐτυχεῖς ἦσαν ἀπεναντίας δυστυχέστατοι. Θλιψίς τις ἀπόκρυφος, ὀδύνη βαθεῖα, ἀπάτη πικρά, πόθος ἀνεκπλήρωτος, μὴ προκύπτοντι εἰς τὰ ὄμματα τοῦ πλήθους, ὑπεκρύπτοντο ὑπὸ πᾶσαν ἐπιφανείαν εὐτυχίας. Ὁ ἐνδοξὸς καὶ τροπαιοῦχος πολεμιστῆς εἶχεν υἶόν λεπρόν. Ὁ πολυμαθὴς φιλόσοφος ὠδύρετο διότι τὸ ἔργον τῶν πολυετῶν του κόπων, ἡ ἀκριβὴς ἀπαρίθμησις τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ, κατεστράφη ὑπὸ τῶν ποντικῶν. Ὁ πλούσιος κτηματίας καὶ γεωπόνος εἶχε σύζυγον στεῖρα, ὁ δὲ ἔξοχος ἱκτρός ἔπασχεν ἐκ τοιαύτης κω-

φώσεως, ὥστε πολλοὺς πελάτας του ἐπεμψεν εἰς τὴν αἰωνιότητα, διότι ἀλλ' ἀντ' ἄλλων ἀκούστας διώριζεν ἀντίθετα φάρμακα.

Οὐδεὶς ἦτο εὐχαριστημένος κατὰ πάντα· οὐδεὶς ἦτο εὐτυχῆς. Οἱ ἀπεσταλμένοι ἐπέστρεφον ἀθυμοῦντες καὶ κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν διενυκτέρευον εἰς τινὰ κώμην, ἐξ ἧς δὲν εἶχον πρότερον διέλθει. Ὁ φιλοξενήσας αὐτοὺς προσετῶς τοῦ χωρίου κατὰ τὸ γεῦμα τοῖς εἶπεν:

— Αὐθένται, ἔχομεν ἡμεῖς ἐδῶ ἓνα ἄνθρωπον, ὅστις ὄχι μόνον φαίνεται ἀλλ' εἶνε καὶ πράγματι εὐτυχῆς.

— Ποῦτος εἶν' αὐτός; ἀνέκραξαν περιχραεῖς οἱ ἀπεσταλμένοι.

— Εἰς ἐπαίτης!..

Οἱ ἀπεσταλμένοι ἐσυθρόωπασαν. Ἀρῶ οἱ ἰσχυρότατοι, οἱ πλουσιώτατοι, οἱ σωφώτατοι, οἱ φαιδρότατοι τῶν ὑπηκόων τοῦ Καλίφου δὲν ἦσαν εὐτυχεῖς, ἦτο δυνατὸν νὰ εἶνε τοιοῦτος εἰς ἄθλιος ἐπαίτης ἀποζῶν ἐκ τοῦ ἔλεους τῶν ἄλλων!..

Οὐχ ἦττον ἐπορευθήσαν τὴν ἄλλην ἡμέραν καὶ εὗρον τὸν ἐπαίτην καθήμενον παρὰ τὴν ὁδὸν χαμαί, ἐρείδοντα τὰ πόδια ἐπὶ παλαιοῦ τοίχου. Ἦτο ρακένδυτος, ἐκράτει εἰς χεῖρας βακτηρίαν καὶ παρὰ τοὺς πόδας του ἔκειτο ἐξηπλωμένος ὁ κύων του. Μόλις τοὺς εἶδεν ὁ ἐπαίτης ἔτεινε τὴν χεῖρα ζητῶν ἔλεος καὶ προσέφρων τὰς συνήθεις εὐχὰς καὶ ἐπικλήσεις. Τὸ πρόσωπόν του δὲν ἔφερον ἔχνη ἀλγηδόνος τίνος· ἦτο γέρον, ἀλλ' εἶχεν ὄψιν θαλεράν, μὴ φέρουσαν τὸν τύπον ἐκείνου, ὃν καταλείπουναι συνήθως αἱ στερήσεις καὶ αἱ συμφοραί. Ἐνθαρρυνθέντες ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ τούτου οἱ ἀπεσταλμένοι ἐπλησίασαν καὶ συνήψαν μετ' αὐτοῦ ὀμίλιαν.

— Εἶσαι εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴν ζωὴν σου; τὸν ἠρώτησεν.

— Ναί, αὐθένται, εὐχαριστημένος κατὰ πάντα.

— Καὶ μὲ τί μέσα ζῆς;

— Μὲ τὰ ἔλεα τῶν πιστῶν.

— Καὶ σὲ ἀρκοῦν;

— Μὲ ἀρκοῦν.

— Ἄλλ' ἂν καμμίαν ἡμέραν δὲν κερδίσης τίποτε;

— Ἐπιφυλάσσομαι νὰ γευθῶ μὲ διπλασίαν ὄρεξιν τὴν ἐπαύριον.

— Ἐχεις κανένα σύντροφον;

— Ἐχω αὐτὸν τὸν σκύλον, ὅστις εἶναι πιστότατος τῶν συντρόφων.

— Καὶ δὲν ἔχεις κανένα πόθον, καμμίαν ἐλπίδα, τῆς ὁποίας νὰ ἐπιθυμῆς τὴν πραγματοποιήσιν;

— Τίποτε.

— Εἶσαι λοιπὸν εὐτυχῆς ἄνθρωπος;

— Εὐτυχέστατος.

Οἱ ἀπεσταλμένοι εὐχαρίστησαν μεγαλοφῶνως τὸν Προφήτην καὶ ἐζήτησαν παρὰ τοῦ ἐπαίτου τὸ ὑπόκμισόν του. Οὐτὸς ἠσχύνθη, ἀλλὰ πεισθεὶς ἐκ τῆς παραινέσεως τοῦ προσετώτους μάλλον ἢ ἐκ τοῦ χρυσίου ὅπερ προσέφερον αὐτῷ οἱ ἀπεσταλμένοι, ἐξεδύθη καὶ τὸ ἔδωκεν. Οἱ ἀπεσταλμένοι ἔθγκαν τὸ ῥυπαρὸν ἱμάτιον ἐντὸς πολυτελοῦς χρυσῆς θήκης καὶ αὐθωρεὶ ἀνεχώρησαν εἰς Βαχδάτιον. Ὁ Βεζύρης, ὅστις ἀνυπομόνωσ τὸς ἀνέμενεν, ἐδέχθη αὐτοὺς μετ' ἀγαλλιάσεως καὶ ἐκόμισεν αὐτοπροσώπως εἰς τὸν μονάρχην του τὸ πολῦτιμον εὐρημα. Ὁ ἡγεμῶν, ὅστις ἐν τῷ

μεταξὺ εἶχε κατακτήσει ὡς φάντα ἐκ τῆς ἀνησυχίας, εὐχαρίστησεν αὐτὸν διὰ τὸν ζῆλόν του καὶ τὴν ἐσπέραν ἐνεδύθη μετὰ τινος ἀποτροπῆς τὸ ὑποκάμισον τοῦ ἐπαίτου καὶ κατεκλίθη.

Τί συνέθη ἀρά γε; Ἡ προσδοκία καὶ ἡ συγκίνησις ἠμπόδισαν τὸν Καλίφην νὰ κοιμηθῆ ἢ μήπως αἱ πτυχαὶ τοῦ χιτῶνος τοῦ ἐπαίτου ἔκρυπτον κόσμον δυσώνομον μικροβίων, ἅτινα εὗρον τὴν ἀνέλπιστον ἡδονὴν νὰ τρυφήσωσιν εἰς τὰς ἀδράς σάρκας τοῦ μιλθακοῦ ἡγεμόνος; Οἱ χρονολογῆται δὲν ἀναφέρουσι τίποτε περὶ τούτου, ἂν καὶ ἡ δευτέρα εἰκασία φαίνεται πιθανωτέρα. Τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι ὁ Καλίφης ἔμεινεν ἄγρυπνος ὄλην ἐκείνην τὴν νύκτα, καὶ ὅτε τὴν πρωΐαν ὁ Βεζύρης, ἀπὸ τοῦ ἔθρου ἀνιμμένων τὴν ἔγερσίν του, τὸν ἠρώτησεν ἀνυπομόνως τί ἦτο ἡ εὐτυχία, ὁ Καλίφης κάτωχρος, μὲ ὀφθαλμοὺς ἐρυθροὺς καὶ οἰδαλέους ἀπήντησε δυσθύμως:

— Ἡ εὐτυχία εἶνε φ α γ ο ὄ ρ α !
Καὶ ἐμβαλὼν εὐθὺς τὸν χιτῶνα μετέθη εἰς τὸ λουτρόν.

Ἐκτοτε ἀπεράσισε νὰ ἐγκαρτερήσῃ ἐν τῇ ἀτυχίᾳ του καὶ νὰ μὴ ἐπιδιώξῃ πλέον νὰ κατακτήσῃ τὴν εὐτυχίαν. Ὁ ἀτυχῆς οὗτος ἡγεμὼν ἔζησεν ἀπολαύων ὄλων τῶν ἐπὶ γῆς ἀγαθῶν μέχρι τοῦ ἐνενηκοστοῦ ὀγδόου ἔτους τῆς ἡλικίας του. Ὁ ἐπίδοξος διάδοχος, εἰς μάτην ἀναμένων τὸν θρόνον, ἀπέβίωσε πρὸ αὐτοῦ, καὶ ὁ Βεζύρης ἀπέβίωσε ἐν ἔτος μετὰ τὸν θάνατον τοῦ διαδόχου, χάρων διότι ἔφερε τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ σῶμα συνηνωμένα εἰς τὸν τάφον του.

* *

Καὶ τὸ ἐπιμύθιον;

Ἐπιμύθιον δὲν ὑπάρχει· ἀλλ' ἐπειδὴ, κατὰ τὴν συνήθειαν, πρέπει νὰ θέσω ἐν, ἐκλέγω ὡς τοιοῦτο τὴν γενικὴν σημερινὴν εὐχὴν:

Ἐῤῥομαι ὑγείαν καὶ εὐτυχίαν πρὸς τοὺς ἀναγνώστας, ἀλλ' ἐννοεῖται, ὑγείαν ἀνευ ὀδονταλγίας καὶ εὐτυχίαν ἀνευ φ α γ ο ὄ ρ α ς.

XAP. ANNINOS.

ΕΙΣ ΞΕΝΗΝ¹

Μὴ τὴν οπιθόβολη ἄματι
πετᾶς εἰς κρύα στήθια.
Ἐραία εἶσ', ἀλήθεια,
πλὴν τῶν ἄματιων σου ἢ φωτιά
ἐμὲ δὲν μὲ θερμαίνει.
Ἄχ, ἄφες με, ξανθομαλλοῦ,
καὶ ἡ καρδιά μου εἶν' ἄλλου,
ἄλλου εἶναι δοσμένη.

Βαθειᾶς ἀγάπης καὶ θερμῆς
μὴ λόγια μου γυρεύεις.
Κι' ἂν πῶ, μὴ τὰ πιστεύεις.
Λόγια θὰ εἶναι τῆς στιγμῆς
κι' ἀγάπη παγωμένη.
Ἄχ, ἄφες με, ξανθομαλλοῦ,
καὶ ἡ καρδιά μου εἶν' ἄλλου,
ἄλλου εἶναι δοσμένη.

Ἡ κόρη ὀποῦ ἀγαπῶ
ἐβγήκε ἀπ' τὴν φωνή μου,
κι' ὅ,τι ἔχω ἔς τὴν καρδιά μου
ἐλληνικά θὰ τῆς τὸ πῶ
καὶ ὄχι εἰς γλώσσαν ξένη.
Ἄχ, ἄφες με, ξανθομαλλοῦ,
καὶ ἡ καρδιά μου εἶν' ἄλλου,
ἄλλου εἶναι δοσμένη.

Τρέχ' ἡ ζωὴ μας χωριστὰ
κι' ἂν γῆ δὲν μᾶς χωρίζῃ,
κι' αὐτὴ δὲν τὸ γνωρίζῃ,—
πλὴν ἡ ἀγάπη μου βαστᾷ
ὅσον ζωὴ μου μένει.
Ἄχ, ἄφες με, ξανθομαλλοῦ,
καὶ ἡ καρδιά μου εἶν' ἄλλου,
ἄλλου εἶναι δοσμένη.

1865.

Δ. ΒΙΚΕΛΑΣ.

¹ Ἐκ τῆς προσεχῶς ἐκδοθησομένης Συλλογῆς στίχων τοῦ κ. Δ. Βικέλα.

Ἡ ΝΕΟΤΗΣ ΤΟΥ ΡΗΓΑ

Ὀλίγαι καὶ ἀντιφατικαὶ εἰσιν αἱ περὶ τῆς οἰκογενείας καὶ τῶν πρώτων χρόνων τοῦ βίου Ῥήγα τοῦ Φεραίου φερόμεναι εἰδήσεις παρὰ τοῖς βιογράφοις αὐτοῦ καὶ τοῖς ἱστορικοῖς τῆς ἐλληνικῆς παλιγγενεσίας. Οὐτε περὶ τοῦ ἔτους τῆς

γεννήσεως, οὔτε περὶ τῶν σπουδῶν αὐτοῦ γινώσκεται τι θετικὸν καὶ βέβαιον. Ἄλλοι μὲν λέγουσιν ὅτι ἐγεννήθη τῷ 1751, ἄλλοι τῷ 1753, ἄλλοι τῷ 1754 καὶ ἄλλοι ἐν τῷ μεταξύ τοῦ 1760 καὶ 1762 χρόνῳ. Ἐμαθῆτευσεν δ' ὁ Ῥή-